

GULDBORGSUND

PLANSTRATEGI 2022

NY RETNING FOR GULDBORGSUND

HØRINGSFORSLAG

INDHOLD

FORORD	SIDE	4
KERNEOPGAVEN	SIDE	5
DE 7 STRATEGISKE TEMAER	SIDE	6
<ul style="list-style-type: none"> 1. Det gode børneliv 2. Uddannelsesbyen Nykøbing Falster 3. Et godt erhvervsklima 4. Grøn omstilling 5. Kommunen som attraktiv arbejdsplads 6. Turisme og bosætning 7. Omsorg og sundhedsfremme		
DET GULDBORGSUNDSKE MINDSET	SIDE	22
PLANSTRATEGI OMSÆTTES TIL KOMMUNEPLAN 2023-2035	SIDE	24
LOKAL AGENDA 21 STRATEGI	SIDE	27
KOMMUNEPLANTILLÆG OG LOKALPLANER	SIDE	30

FOTOS OG ILLUSTRATIONER:

GULDBORGSUND KOMMUNE
C.F. MØLLER ARCHITECTS
TAGE R. JENSEN

FORORD

Med denne planstrategi sætter vi politisk retning for byrådsperioden. Vi har et godt afsæt fra sidste byrådsperiode og en række erfaringer og gode resultater, vi kan bygge videre på. Vi har høje ambitioner og justerer kursen efter de udfordringer, potentialer og muligheder, vi står over for nu.

Borgernes velfærd, sundhed og trivsel er det centrale element i vores kerneopgave og det er netop her, vi vælger at lægge et styrket fokus i denne byrådsperiode. Grundlaget for at leve gode liv lægges i den første del af barnets liv og derfor er det naturligt, at det er her vi skal sætte ind. Vi vil sikre trivsel, tryghed, sundhed og læring i børnelivet, da det er vigtige forudsætninger for at klare sig godt i livet og tage del i samfundet. Derfor prioriterer vi den tidlige indsats, familiens betydning og en styrket folkeskole. Vi har samtidig et blik for at være klar med tilbud om forebyggelse, sundhedsfremme, støtte og omsorg til borgere, når behovet opstår. Det handler om at sikre, at borgerne har de bedste forudsætninger for at leve lange, gode og sunde hverdagsliv.

Et andet vigtigt fokusområde er klimaindsatsen og den grønne omstilling. Vi sætter et ambitiøst mål om, at Guldborgsund Kommune som geografi skal være klimaneutral senest i 2050. Det stiller krav til os som kommune og til, at vi indgår partnerskaber med virksomheder, borgere, foreninger og andre interessenter om at komme i mål. Den grønne omstilling handler om meget mere end CO2 reduktion og kan eksempelvis også handle om nye muligheder for grønne jobs i bæredygtige produktioner med bedre udnyttelse af biomasse.

I en tid, hvor området oplever stigende mangel på arbejdskraft kombineret med et større arbejdspress inden for de større velfærdsområder i kommunen, vægter vi i denne planstrategi at stille skarpt på videreudvikling af kommunen som attraktiv arbejdsplads. Vi vil sikre, at medarbejderne oplever et godt arbejdsmiljø med arbejdsglæde, trivsel og tryghed. Derigennem skaber vi grundlag for, at medarbejderne bedre kan løse kerneopgaven samtidig med, at det bliver lettere at rekruttere og fastholde kvalificeret personale.

Byrådet har et stort ønske om at styrke det politiske samarbejde på tværs af fagområder og udvalg. Vi ved, at de komplekse udfordringer og opgaver, vi ofte står overfor, bedst løses, når vi tænker helhedsorienteret og på tværs. Det handler ikke kun om politisk arbejde på tværs, men i høj grad også om dialog og partnerskaber med borgere, virksomheder, foreninger og andre relevante parter. Vi lægger vægt på at arbejde på tværs, så vi i fællesskab kan finde de bedste løsninger og arbejde for en positiv udvikling i vores fælles Guldborgsund.

BRITTA LANGE
KATRINE BURMANN
KATHRINE BRØNNES
DENNIS FRIDTHJOF
OLE BRONNÉ SØRENSEN
MARTIN PEDERSEN
DORTHE SØLLING

HENNING TØNNING
RENÉ CHRISTENSEN
STINE STEFFENSEN
KATRINE F. V. ARENSTORFF
MONA JENSBY
JESPER BLOMBERG
BOB RICHARD NIELSEN

OLE K. LARSEN
DITTE RUST
ANNEMETTE S. JOHNSEN
BENTE LERCHE-THOMSEN
JOHN BRÆDDER
MARTIN LOHSE
PETER BRING LARSEN

MILAD RAJABI
LAURA LJUNG
LOUISE S. FLØRNING
JOHANNES KRISTENSEN
EMMA HOLM
CAMILLO KROG
PAW HALLANDSON

JUNI 2022

SIMON HANSEN, BORGMESTER

KERNEOPGAVEN

BYRÅDET SÆTTER MED DENNE PLANSTRATEGI RETNING FOR, HVORDAN VI I BYRÅDSPERIODEN VIL ARBEJDE MED VORES FÆLLES KERNEOPGAVE:

VI SKAL STYRKE BORGERNES MULIGHEDER FOR AT MESTRE EGEN TILVÆRELSE OG I SAMARBEJDE MED BORGERNE SIKRE, AT ALLE KAN INDGÅ I RELEVANTE FÆLLESSKABER

Vi har udpeget **7 strategiske temaer**, som vi særligt vil sætte fokus på. Temaerne har det til fælles, at de handler om at udnytte og videreudvikle kommunens potentialer samt skabe de bedste rammer for et attraktivt hverdagsliv i vores område, hvor der er gode muligheder for at trives og udfolde sig uanset alder og livssituation.

Byrådet har samtidig valgt at sætte fokus på den måde, vi som kommune skal løse opgaverne; "**Det Guldborgsundske Mindset**" består af 4 tværgående tilgange for, *hvordan* vi politisk og administrativt vil løse vores opgave med at videreudvikle Guldborgsund til et endnu bedre sted at leve, bo, arbejde og drive virksomhed.

KERNEOPGAVEN

Vi skal styrke borgernes muligheder for at mestre egen tilværelse og i samarbejde med borgerne sikre, at alle kan indgå i relevante fællesskaber

Åbenhed, dialog og partnerskaber

Helhedsorienteret og tværgående tilgang

Fagligt funderede, rettidige og tidlige indsatser

Udnyt potentialerne

DE 7 STRATEGISKE TEMAER

BYRÅDET HAR UDPEGET 7 STRATEGISKE TEMAER, SOM VI SÆRLIGT VIL SÆTTE FOKUS PÅ I DEN KOMMENDE BYRÅDSPERIODE:

- 1 **Det gode børneliv**
- 2 **Uddannelsesbyen Nykøbing Falster**
- 3 **Et godt erhvervsklima**
- 4 **Grøn omstilling**
- 5 **Kommunen som attraktiv arbejdsplads**
- 6 **Turisme og bosætning**
- 7 **Omsorg og sundhedsfremme**

Vi har valgt disse 7 temaer, fordi de alle udgør vigtige dele af den kommunale kerneopgave; både hver for sig og tilsammen.

Vi stiller skarpt på det enkelte tema og vil i perioden, udvikle og indføre de strategier og indsatser, der er brug for. Vi lægger vægt på at udnytte og videreudvikle den høje grad af faglighed og indsigt, som findes inden for hvert af de faglige temaer.

Og vi lægger vægt på, at der både skal være blik for detaljen og for det store billede. Sammen med det skarpe og faglige fokus inden for det enkelte tema, vil

vi naturligt se på tværs af temaerne, for de hænger sammen. Hvis vi sikrer børnene gode betingelser for trivsel og læring, er der større chance for, at de lever gode liv, gennemfører en kompetencegivende uddannelse og kan afhjælpe virksomhedernes mangel på kvalificeret arbejdskraft. Og hvis vi sikrer gode arbejdsvilkår og arbejdsglæde, er der bedre mulighed for at fastholde og rekruttere medarbejdere og sikre, at de trives og leverer en nærværende og højt kvalificeret service til borgeren.

Vi vil kort sagt både have fokus på faglighed og detaljer, og på helheder, mellemrum og sammenhænge.

1

DET GODE BØRNELIV

Byrådet lægger vægt på at sikre de bedst mulige betingelser for, at vores børn kommer godt fra start i livet.

Det handler om at prioritere de første 1000 dage af barnets liv og om et vedholdende fokus på at skabe gode betingelser for tryghed, trivsel og kreativitet. Vi vil understøtte tværfaglighed og handlekraft og holde fokus på det hele menneske. Vi vil sikre, at alle borgere i kommunen sikres de bedste forudsætninger for at klare sig godt i livet.

DET GODE BØRNE

BARNETS FØRSTE 1000 DAGE

Byrådet vil prioritere et betydeligt fokus på den tidlige indsats og på de første 1000 dage af barnets liv; Vi ved, at den første tid har en helt afgørende betydning for den videre udvikling, trivsel og mulighederne videre i livet.

Vi vil på tværs af fagudvalg og forvaltningsområder holde fokus på det hele menneske og på familiens betydning for barnets udvikling og livssituation. Vi vil understøtte børnene og deres familiers muligheder og potentialer.

Som kommune vil vi gøre vores bedste for at støtte familierne, så vi sikrer et godt barneliv og et godt forældreliv med plads til forskelligheder. Viden og erfaringer skal følge barnet og vi vil i tæt samarbejde med familierne sikre, at udfordringer og muligheder gribes og håndteres, så snart de opstår.

EN GOD FOLKESKOLE MED FOKUS PÅ TRIVSEL, KREATIVITET OG DANNEELSE

Byrådet vil i denne byrådsperiode lægge fokus på at styrke folkeskolen og sikre, at den er kendetegnet ved tryghed, trivsel og engagement hos børn, forældre, medarbejdere og ledere.

Vi skal fremme den faglige frihed og sikre, at skolerne kan udvikle individuelle lærings- og undervisningsmiljøer, der styrker alle elever i at udnytte deres evner bedst muligt.

Vi sætter børns trivsel i højsædet, fordi vi ved, at det spiller en afgørende rolle for læring, mental sundhed og almen dannelse. Vi har et blik for den brede forståelse af talent med sigte på at udvikle hele mennesker. Folkeskolen skal lægge de vigtige grundsten for, at udskolingsbørnene er godt rustet til at søge ind på samt gennemføre den uddannelse, som passer til deres evner og interesser.

Via kvalificerende brobygningsforløb og gode overgange sikrer vi, at eleverne undervejs i grundskoleforløbet får kendskab til den brede vifte af uddannelses- og jobmuligheder, så de har de rette forudsætninger for at kunne træffe et kvalificeret valg af karrierevej.

TVÆRFAGLIGHED OG HANDLEKRAFT

Et godt børneliv handler både om et godt liv i familien, i dagtilbuddet, i skolen og i fritiden. Det er vigtigt, at vi sikrer gode institutioner, gode overgange og viden- og erfaringsudveksling på tværs. Partnerskaber og dialog mellem de frivillige, foreninger og institutioner skal understøtte børn i at være en del af stærke fællesskaber.

Byrådet vil skabe gode rammer for, at skolerne og institutionerne kan samarbejde, videndele, inspirere hinanden og genbruge gode eksempler fra praksis. Ved at arbejde for frie rammer og mindske unødvendige regler og procedurer, skaber vi mulighed for rettidig handlekraft med udgangspunkt i personalets faglige vurderinger.

Barnet skal være i centrum af opgaveløsningen. Vi skal sikre enkle og transparente sagsge og styrke samarbejdet på tværs af fagområder.

Vi fokuserer på det gode børneliv, fordi

- tyngden af underretninger på de udsatte børneområde er stigende
- andelen af elever med mindst karakteren 2 i både dansk og matematik, i grundskolens udskolingsår, ligger under landsgennemsnittet

Læs mere i bilaget

2

UDDANNELSESBYEN NYKØBING FALSTER

Byrådet har fokus på at styrke og videreudvikle nykøbing falster som landsdelens uddannelsesby.

Et lokalt udbud af relevante uddannelser har afgørende betydning for at sikre, at borgerne har adgang til uddannelsestilbud og kan klare sig godt i livet.

I en tid med stigende mangel på kvalificeret arbejdskraft hos både private og offentlige virksomheder er det vigtigt, at der er adgang til relevante uddannelsestilbud for alle, herunder også kommunens egne ansatte.

MULIGHEDER FOR AT UDDANNE SIG HELE LIVET

Når borgerne skal vælge uddannelses- og karrierevej, er det vigtigt, at der er adgang til gode uddannelser på alle niveauer, dvs. ungdoms- og erhvervsuddannelser, videregående uddannelser og efter- og videreuddannelse. Derfor vil vi arbejde for at fastholde og styrke de eksisterende uddannelser.

Mens nogle unge vælger at flytte til andre landsdele og de større uddannelsesbyer, når de skal gennemføre en kompetencegivende uddannelse, ønsker mange også at gennemføre deres uddannelse lokalt. Det kan være unge, der ser en styrke i et mere lokalt og intimt studiemiljø, hvor alle kender alle. Det kan også være unge, der er i gang med, eller har stiftet familie i området. Et attraktivt uddannelsesudbud er derfor vigtigt for de lokale borgere, og kan samtidig tiltrække studerende fra andre landsdele.

Byrådet ønsker at styrke og videreudvikle adgang til gode uddannelser lokalt og lægger vægt på, at det er de rette uddannelser, dvs. uddannelser, som de unge har lyst til at gennemføre og samtidigt uddannelser som dimittenderne kommer direkte i job fra.

I en tid, hvor de offentlige og private arbejdspladser oplever stigende udfordringer med at rekruttere kvalificeret arbejdskraft, skal der være adgang til de uddannelser, som afspejler områdets brancher og erhvervsstyrkepositioner.

Via god dialog, partnerskaber og samarbejde med uddannelsesinstitutionerne og de offentlige og private virksomheder vil vi sikre et godt match mellem uddannelsesudbuddet og efterspørgslen blandt arbejdspladserne.

Byrådet betragter det som en vigtig investering, når private og offentlige arbejdspladser indgår i viden-samarbejder eller tilbyder medarbejderne mulighed for at gennemføre kompetenceudviklings- og uddannelsesforløb; det løfter arbejdspladsens og vores områdes samlede kompetencer og adgang til viden.

REKRUTTERINGS- OG FASTHOLDELSESGRUNDLAG TIL DE LOKALE UDDANNELSER

Byrådet vil forbedre borgernes adgang til, og muligheder for, at gennemføre en uddannelse, fordi uddannelse er en vigtig forudsætning for at klare sig godt i livet.

Som kommune er vi ikke ansvarlige for at udvikle og drive uddannelser efter grundskoleniveauet; vi er dog bevidste om det ansvar, vi har for at skabe dygtigere unge, der er efter grundskolen er klar til ungdomsuddannelse og de kompetencegivende uddannelser, og som også er i stand til at gennemføre deres uddannelser.

Som kommune understøtter vi rekrutteringsgrundlaget til de lokale uddannelser. Det skal vi gøre bedre ved at give børnene en god start på livet og et godt grundskoleforløb med trivsel og læring. Det rigtige uddannelsesvalg øger muligheden for trivsel og gennemførelse af uddannelsen. Vi vil derfor sætte fokus på at sikre gode forudsætninger for at træffe valget om uddannelses- og karrierevej, eksempelvis gennem overgange og brobygningsforløb som sikrer, at eleverne, undervejs i deres grundskoleforløb, får vejledning og viden om uddannelsesmulighederne.

Vi fokuserer på uddannelsesbyen Nykøbing Falster, fordi

- prognoser for udvikling i antal unge i Guldborgsund viser et faldende elevgrundlag i de kommende 10 år
- antal elever på SOSU uddannelsen er faldet og antal studerende på de videregående uddannelser er steget i perioden fra 2018-2021

[Læs mere i bilaget](#)

BYENS RAMMER SOM UDDANNELSESBY

Ud over et godt og varieret uddannelsesudbud, spiller de fysiske rammer og oplevelsesmulighederne i Nykøbing Falster også en rolle for attraktionsværdien for de uddannelsessøgende.

Som kommune vil vi gerne sikre, at uddannelsesinstitutionerne har de bedste forudsætninger for at kunne tiltrække og fastholde studerende. Det kan vi gøre ved at tilbyde gode fysiske rammer og oplevelsesmuligheder for et godt ungeliv. Vi vil investere i fortsat udvikling af Nykøbing Falster, med spændende byrum, en levende detailhandel, attraktive boliger, en aktiv bymidte med adgang til et nyt havneområde med nye faciliteter, samt adgang til offentlig transport. Byrummet udvikles for og sammen med de unge.

Vi vil understøtte, at de studerende får en god tilknytning til byen og området via oplevelser, adgang til fællesskaber, en bred vifte af kulturtilbud, fritids- og studiejob, fritidsinteresser, foreningsliv, oplevelser og indkøbsmuligheder.

ET GODT ERHVERVSKLIMA

Byrådet sætter fokus på at forbedre kommunens erhvervsvenlighed. Fastholdelse og skabelse af jobs er en afgørende forudsætning for borgernes jobmuligheder og dermed også for skattegrundlaget og kernevelfærden.

De igangværende og kommende infrastrukturinvesteringer betyder, at vi står overfor store potentialer og muligheder. Vi vil sikre, at erhvervslivet har de bedste forudsætninger for at udnytte mulighederne og for at udvikle og drive virksomhed i Guldborgsund Kommune.

3

ET GODT ERHVERVSKLIMA

DIALOG OG SAMARBEJDE

Byrådet ønsker at fortsætte og videreudvikle det gode samarbejde med erhvervslivet, erhvervs-interesseorganisationerne og erhvervsserviceaktørerne.

I samarbejde med Business Lolland-Falster sikrer vi, at alle virksomheder i geografien oplever en let og uhindret adgang til erhvervsservice og gode rammer for at udvikle og drive virksomhed. Samtidig vil vi i samarbejdet have fokus på at formidle, udnytte og videreudvikle områdets potentialer i forhold til tiltrækning af investeringer.

Områdets investeringspotentiale omfatter både de erhvervsmæssige styrkepositioner som eksempelvis fødevarer, grøn omstilling og anlægsinvesteringer, og det handler om den mere generelle investeringsvenlighed såsom billigere omkostningsniveau, plads til udvikling, gode samarbejdsrelationer med uddannelsesinstitutioner mv.

Vi vil samarbejde med Business Lolland-Falster om at udvikle investeringspotentialerne, sikre større synlighed af områdets styrker samt sikre, at vi leverer en god og løsningsorienteret service over for potentielle investorer.

REKRUTTERING AF ARBEJDSKRAFT

I takt med, at erhvervslivet i stigende grad har udfordringer med at tiltrække kvalificeret arbejdskraft, vil vi i byrådet gøre vores for at hjælpe bedst muligt.

Gennem en bosætningsindsats med formidling af de attraktive boligområder, områdets natur og fællesskaber, attraktive job- og karrieremuligheder og et grønt mindset vil vi arbejde på at tiltrække arbejdskraft fra andre landsdele. Via partnerskabsaftalen sikrer vi, at Business Lolland-Falster understøtter erhvervslivets rekrutteringsindsats. I tætte rekrutterings- og opkvalificeringspartnerskaber med virksomhederne og deres organisationer vil vi arbejde på at mobilisere de ledige.

I takt med, at ledigheden falder, har de ledige ofte andre udfordringer end ledighed. Det betyder, at vi står overfor komplekse udfordringer, som alene kan løses, hvis vi arbejder tæt sammen om en bred vifte af tværgående tiltag. Vi vil lægge vægt på at finde nye veje til at løse opgaven, fordi det vil realisere et potentiale både for den enkelte, for virksomhederne og for samfundet.

GODE RAMMEBETINGELSER

Erhvervsvenlighed handler både om at sikre adgang til rådgivning og erhvervsservice, og i lige så høj grad om at sikre optimale rammebetingelser for at etablere, udvikle og drive virksomhed.

Byrådet lægger vægt på at tilbyde attraktive erhvervsarealer og byggegrunde, som svarer til det, erhvervslivet efterspørger. Det kan blandt andet handle om adgang til infrastruktur, forsyning og grøn energi. Samtidig vil vi søge at skabe en mere løsningsorienteret og dialog søgende tilgang til løsning af myndighedsopgaverne samt sikre hurtige og smidige sagsbehandlingsprocesser, så kommunen opleves som en professionel og serviceorienteret samarbejdspartner.

Vi fokuserer på et godt erhvervsklima, fordi

- virksomhedernes overlevelsesrate, efter en periode med stigning i 2016-2018, oplevede et markant fald fra 2018-2019
- den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for erhvervsbyggesager er steget i perioden fra 2018-2021

Læs mere i bilaget

GRØN OMSTILLING

Byrådet ønsker at udvikle en grøn styrkeposition og sætte fokus på grøn omstilling.

Gennem dialog og partnerskaber vil vi prioritere DK2020-indsatsen om at udvikle os til en CO₂ neutral landsdel i 2050.

Den grønne omstilling er et tværgående tema med fokus på kommunens egne aktiviteter, på samarbejde og partnerskaber med erhvervsliv, borgere og civilsamfund og på branding indsats med fokus på tiltrækning af borgere, turister, investeringer og virksomheder.

4

GULDBORGSUND - CO₂ NEUTRAL LANDSDEL I 2050

Byrådet har valgt at prioritere DK2020-indsatsen, som sigter på, at kommunen, som geografisk område, skal være CO₂ neutralt og klimasikret senest i 2050.

Det er ambitiøse mål og det kræver en massiv indsats; vel at mærke en indsats, som kommunen ikke kan løse alene. Klimaudfordringerne kræver fælles indsats. Via dialog og partnerskaber med lokalsamfund, virksomheder, borgergrupper, børn og unge, landbrug, organisationer og andre relevante parter, udvikler og gennemfører vi en klimahandlingsplan med det mål, at vi bliver en klimaneutral landsdel.

Klimaplanen vil anvise, hvordan vi når i mål og hvordan vi, som kommune, vil tilpasse os og imødegå klimaforandringer. Guldborgsund Kommune har, som virksomhed, et vigtigt ansvar i at gå forrest og byrådet lægger vægt på at videreudvikle indsatsen for at sikre mere bæredygtig drift og udvikling. Det handler om energieffektivisering af kommunen og vores egne bygninger og det handler om grøn transport, energi og infrastruktur, kommunale indkøb og køkkener. Vi vil fortsætte den ambitiøse indsats inden for bæredygtigt byggeri med genanvendelse, øget recirkulation og lokale biobaserede byggematerialer, herunder eksempelvis etablering af svanemærkede skoler og daginstitutioner samt aktivitetstilbud, dag- og døgntilbud.

Det er med til at styrke den grønne omstilling af områdets stærke byggebranche, når Guldborgsund Kommune går forrest og stiller krav om ambitiøse bæredygtige byggerier. Det udgør samtidig et godt grundlag for at profilere os og styrke kommunens grønne image, som har betydning i forhold til tiltrækning af borgere, turister, investeringer og virksomheder.

GRØNNE ARBEJDSPLADSER OG VEDVARENDE ENERGI

Byrådet vil i denne byrådsperiode fortsætte indsatsen for at skabe grønne jobs. Vi vil understøtte virksomhedernes muligheder for grøn omstilling; via erhvervs-service-rådgivning vil vi hjælpe erhvervslivet og turismeaktørerne i deres indsats for at overgå til bæredygtig drift og deres profilering heraf. Det gælder både de eksisterende produktions- og servicevirksomheder, turismeaktiviteter, iværksættere eller andre. Den grønne profil og adgangen til vedvarende energikilder vil samtidig betyde et styrket grundlag for at tiltrække jobs og investeringer udefra.

Som landkommune har vi helt særlige potentialer i at udnytte landbrugsafgrødernes rester som biomasser, der kan bruges til bioraffinering, biogas og bæredygtig gødning fra biogasanlæggene. Og biogasanlæg giver mulighed for nye spændende synergier, for eksempel ved at indfange CO₂ og udnytte det til fremstilling af energi og finkemikalier.

Via dialog og tværgående innovative partnerskaber vil vi udnytte potentialerne i grøn omstilling også i forbindelse med uddannelserne, hvor nye lokale innovative aktiviteter også kan tiltrække studerende på alle niveauer.

Vi fokuserer på Grøn omstilling, fordi

- Guldborgsund Kommune som geografi udledte 550.882 ton CO₂ i 2019 svarende til ca. 9 ton CO₂ pr. indbygger
- Kommunen som virksomhed udledte 6.673 ton CO₂ i 2019

Læs mere i bilaget

GRØN OMSTILLING

5

KOMMUNEN SOM ATTRAKTIV ARBEJDSPLADS

Byrådet lægger vægt på at fremme Guldborgsund Kommune som en attraktiv arbejdsplads med attraktive arbejdsvilkår.

Via et fokus på fleksible arbejdsvilkår, god ledelse, plads til fagligt funderet opgaveløsning, lokal beslutningskraft og et godt arbejdsmiljø, vil vi skabe de bedste forudsætninger for at reducere sygefraværet samt fastholde eksisterende og tiltrække nye medarbejdere. Derigennem sikrer vi gode muligheder for at løse den fælles kerneopgave.

KOMMUNEN SOM ATTRAKTIV ARBEJDSPLADS

ARBEJDSMILJØ OG DIALOG

Som landsdelens største arbejdsplads skal Guldborgsund Kommune være en attraktiv arbejdsplads. Et godt arbejdsmiljø er afgørende for, at ledere og medarbejdere kan løse kerneopgaven i samspil med borgerne bedst muligt.

Samtidig spiller det en væsentlig rolle i forhold til at tiltrække kvalificeret arbejdskraft på områder, hvor der i disse år opleves stigende rekrutteringsudfordringer.

Byrådet vil sætte øget fokus på at sikre gode rammer for fagligt funderet opgaveløsning, styrkelse af den lokale ledelses- og beslutningskraft, kompetenceudvikling samt et godt arbejdsmiljø med arbejdsglæde. For at sikre et vedholdende fokus på det gode arbejdsmiljø vil vi i hele byrådsperioden fortsætte dialogen mellem byrådet og medarbejderne – både i de formelle samarbejdsfora og via mere uformel dialog mellem politikere, ledere og medarbejdere.

Vi fokuserer på kommunen som attraktiv arbejdsplads, fordi

- vi har et højere sygefravær end landsgennemsnittet

Læs mere i bilaget

FALSTHOLDELSE, REKRUTTERING OG MODTAGELSE AF MEDARBEJDERE

Byrådet vil arbejde målrettet på at imødegå manglen på arbejdskraft. Vi sætter fokus på udfordringerne med at tiltrække personale og vikarer og på det øgede arbejdspress, som denne situation skaber.

Derfor vil vi arbejde på at fastholde de eksisterende medarbejdere samt tiltrække nye medarbejdere med de rette faglige kompetencer til at løse opgaverne. Det er en udfordrende opgave, som ikke kun gør sig gældende i Guldborgsund Kommune, men også mange andre steder i landet. Det gør ikke udfordringen mindre; det kræver, at vi tør tænke nyt og vil investere i en bred vifte af vidtgående tiltag. Det er vigtigt, at vi sætter ind i forhold til at modtage nye medarbejdere på en god måde, så de får en grundig indføring i arbejdsområdet; de nye medarbejdere skal føle sig godt rustet til at løse deres opgaver.

Det samme gælder de eksisterende ledere og medarbejdere, og vi vil derfor sikre god adgang til kurser, kompetenceudvikling og videreuddannelse. Både de nye og eksisterende medarbejdere skal være godt rustet til at løse deres opgaver på en god måde og de skal have tryghed på en arbejdsplads, hvor de føler sig som en vigtig brik i løsningen af den fælles kerneopgave.

BESLUTNINGSKRAFT OG FAGLIGHED

Medarbejdere og ledere i Guldborgsund Kommune skal have de bedste muligheder for at løse deres opgaver og træffe kvalificerede beslutninger med udgangspunkt i deres faglighed.

Som politikere har vi tillid til, at de medarbejdere, der har de nære relationer med borgerne i det daglige ved, hvad der skal til; derfor lægger vi vægt på, at de har beslutningskraft og handlemuligheder. Det skaber både et godt arbejdsmiljø med plads til faglig stolthed, anerkendelse og arbejdsglæde, og samtidig sikrer det en god og fagligt funderet opgaveløsning og hverdagsinnovation, hvor man finder nye gode løsninger og succeshistorier.

FLEKSIBLE ARBEJDSVILKÅR

De ansatte i Guldborgsund Kommune skal tilbydes fleksible arbejdsvilkår, som kan lette deres arbejdssituation og sammenhængen i deres hverdagsliv.

Fleksibiliteten kan både handle om arbejdstider såsom eksempelvis flekstid, nedsat arbejdstid, seniorordninger eller andet. Det kan også handle om de fysiske rammer, hvor nogle eksempelvis har mulighed for hjemmearbejdsplads; det vigtige er, at der lokalt bliver givet rum for fleksibilitet og for at finde gode lokale løsninger, der passer til de respektive afdelinger, arbejdsopgaver og ønsker blandt ledere og personale.

6

TURISME OG BOSÆTNING

Byrådet ønsker et øget fokus på at udnytte områdets herlighedsværdier, som udgør store potentialer i forhold til tiltrækning af turister samt nye borgere.

Vi vil udnytte og videreudvikle de stedbundne og de kulturbårne potentialer til gavn for herboende borgere og med sigte på at understøtte indsatsen for at tiltrække nye borgere til området. Vi vil ligeledes have et fokus på at styrke og videreudvikle turismeproduktet med udgangspunkt i områdets styrkepositioner og uudnyttede potentialer.

Vi fokuserer på turisme og bosætning, fordi

- fastholdelses-procenten for tilflyttere er 48,3% efter tre år.
- beskatningsgrundlaget for Guldborgsunds borgere er blandt de laveste i landet
- der siden corona restriktionerne har været nedgang i antal udenlandske overnatninger

Læs mere i bilaget

VIDEREUDVIKLING AF TURISMEPOTENTIALET

Guldborgsund Kommune og Lolland-Falster er en markant turismedestination i Østdanmark med cirka en million overnatninger. Det skyldes, at turister føler sig velkomne og trygge. Samtidig tiltrækkes turisterne af de stedbundne kvaliteter, såsom de attraktive varierede kyststrækninger, brede sandstrande, skove og naturområder, gamle købstæder, landsbyer og landskabet. Det skyldes også de kulturbårne potentialer som små og større overnatningsmuligheder, sommerhusområderne, oplevelser og attraktioner, lokale fødevarer, kultur- og oplevelsestilbud, handelslivet og en særlig kulturhistorie.

Via partnerskabsaftalen med Visit Lolland-Falster og en samlet turismestrategi vil vi udnytte og udvikle turismepotentialet med udgangspunkt i områdets særlige styrkepositioner samt trends og fremtids-tendenser. I samarbejde med turismeaktørerne sætter vi fokus på at videreudvikle turismedestinationen Lolland

Falster som helhed og med særligt blik for Sydfalsters uudnyttede potentialer.

Med Geddersø sydspids og havn, Marielyst-området og en af Danmarks bedste badestrande rummer Sydfalster helt oplagte muligheder og uudnyttede potentialer, som skal videreudvikles og udnyttes.

Som en del af udviklingen af Guldborgsunds turismepotentiale, vil vi både have fokus på de eksisterende nicheområder - inden for eksempelvis bæredygtig og grøn turisme, sejlturisme, cykelturisme, erhvervs-turisme, natur- og vandbaserede turismetilbud, fødevareruter, kultur- og oplevelsesturisme - og på andre områder, som vi forventer stigende efterspørgsel indenfor.

Gennem samarbejde med Visit Lolland-Falster vil vi sikre en stærk og kvalificeret formidlings- og markedsføringsindsats, hvor vi synliggør de mange herligheds-værdier for kommende gæster. Vi vil ligeledes holde fokus på at afhjælpe de stigende rekrutteringsudfordringer i turismeerhvervet.

TILTRÆKNING OG FASTHOLDELSE AF BORGERE

Guldborgsund Kommunes mangfoldighed skaber fantastiske rammer for at leve det gode hverdagsliv. Vi har kysterne med gode badestrande, skove og naturområder, byer og landsbysamfund, landskaber med åbne vidder, ro og højt til himlen, kulturtilbud og oplevelser, byliv og havnemiljøer, foreningsliv og fællesskaber, attraktive boliger og byggegrunde der er til at betale.

Byrådet vil styrke den igangværende indsats for at synliggøre og profilere de mange herligheds-værdier og områdets attraktivitet med henblik på at tiltrække og fastholde flere ressourcerstærke borgere til området.

Vi skal også sikre, at vi har de rette tilbud, når vi ønsker at tiltrække og fastholde borgerne i området. Vi ved, at det især er vigtigt med gode job- og bomuligheder. Jobmulighederne bliver der i disse år flere og flere af i kraft af, at mange offentlige og private arbejdspladser oplever mangel på arbejdskraft. I forhold til boliger skal vi, som byråd, have blik for boligpræferencer nu og i fremtiden, når vi udlægger nye boligområder.

Vi skal sikre tidssvarende attraktive boliger til alle livsfaser og turde gøre plads til nye boformer. Det kan eksempelvis være boligområder med bæredygtighed som det centrale omdrejningspunkt, bofællesskaber med fællesarealer målrettet mod særlige målgrupper, boliger på større matrikler, eller omvendt tiny-houses, fritidslandbrug med mulighed for selvforsyning eller andre boligpræferencer, som vinder frem.

OMSORG OG SUNDHEDSFREMME

Byrådet har fokus på at levere en bedre omsorg og sundhedsfremme til borgerne.

Vi vil arbejde for at forebygge og afhjælpe de sundhedsudfordringer, som gør sig gældende, hvad enten det handler om fysiske, sociale eller mentale udfordringer. Vi vil sikre, at borgere, som får behov for hjælp, bliver mødt af en nærværende omsorg og pleje, som er af høj kvalitet og med værdighed for øje. Vi vil arbejde for, at borgerne har de aller bedste forudsætninger for at leve gode, lange og sunde hverdagsliv.

7

EN NÆRVÆRENDE ÆLDREINDSATS

Den demografiske udvikling peger i retning af en stigende andel ældre borgere i Guldborgsund Kommune; både fordi levealderen stiger og fordi mange vælger at bosætte sig i kommunen, når de nærmer sig pensjonsalderen. For det meste klarer borgerne i de høje aldersgrupper sig godt og bidrager positivt i samfundet og i de lokale fællesskaber. Men når der opstår behov for hjælp af den ene eller anden slags, lægger byrådet vægt på at yde en nærværende omsorg, pasning og pleje. De ældre, der får behov for hjælp, skal sikres en tryk og værdig alderdom og en oplevelse af, at personalet har overskud og nærvær til at løse opgaven. Det stiller krav til, at vi har tilstrækkeligt personale med de fornødne kompetencer på en arbejdsplads med arbejdsplæde, trivsel og tillid.

Vi har et indgående fokus på at afhjælpe de stigende udfordringer med personalemangel i plejesektoren; det handler om fastholdelse af de medarbejdere, vi allerede har, og det handler om rekruttering. Opgaver i plejesektoren inden for socialt og mentalt samvær kan også løses via involvering af frivillige kræfter. Det vil være relevant at understøtte partnerskaber, som kan skabe gensidigt givende relationer på tværs af ældre, børn, unge, studerende, familierelationer, naboskaber, kulturtilbud mv. Sådanne indsats er givende for alle parter at deltage i og kan udgøre et værdifuldt supplement til den kommunale omsorg og ældrepleje.

SUNDHEDSFREMME OG FOREBYGGELSE GENNEM HELE LIVET

Byrådet lægger vægt på, at alle borgere kan leve et godt, sundt og langt liv. Sundhedsprofilen har synliggjort en række udfordringer for folkesundheden i Guldborgsund Kommune. Vi vil derfor stille skarpt på vores borgeres sundhed, og vi vil arbejde for at forebygge og afhjælpe mentale, sociale og fysiske udfordringer. Opgaven med at forbedre den generelle folkesundhed er en kompleks opgave.

Det handler om en bred vifte af forskelligartede tilbud og muligheder alt efter, om det skal rette sig imod at afhjælpe ensomhed, usunde kostvaner, alkoholforbrug, overvægt, kroniske sygdomme, stress eller andet. Vi vil arbejde for, at borgere, som er i risiko for at blive – eller allerede er blevet – ramt af fysiske, mentale eller sociale sundhedsudfordringer, bliver mødt med høj faglighed, nærværende omsorg og sammenhængende tilbud på tværs af kommune og sundhedsvæsen. Vi vil udvikle de forebyggende sundheds-, bevægelses- og trivselstilbud til borgere i alle aldre og livssituationer.

Vi lægger vægt på tidlig forebyggende indsats, så vi undgår, at udfordringer opstår og udvikler sig. Timing og tidlig forebyggelse har med andre ord en afgørende betydning og byrådet vil prioritere den tidlige og rettidige indsats, når det handler om omsorg og sundhedsfremme.

EN HJÆLPENDE HÅND TIL UDFORDREDE BORGERE

Byrådet ønsker, at vi som kommune yder en omsorgsfuld og understøttende indsats over for borgere, der oplever udfordringer af den ene eller anden art. Vi vil hjælpe de borgere, som nærmer sig eller befinder sig på grænsen af, at kunne bidrage til og deltage i samfundets fællesskaber. Det kan eksempelvis være sårbare unge, der ikke kan deltage i ordinære uddannelses- eller beskæftigelsestilbud eller voksne, der af den ene eller anden grund er uden for arbejdsmarkedet i kortere eller længere tid. Vi vil understøtte borgere med fysiske, psykiske eller sociale udfordringer. Vi ser det hele menneske og vi vælger, i samarbejde med borgerne, de tiltag, der er vigtigst for at hjælpe dem og deres familier videre.

Samtidig skal vi have en tilgang, hvor vi fokuserer på at se potentialerne frem for udfordringerne. Som kommune vil vi udvikle og tilbyde målrettede ydelser af høj kvalitet og sikre mulighed for deltagelse i relevante fællesskaber, der på den ene eller anden måde kan styrke borgernes potentialer og forudsætninger bedst muligt.

Vi fokuserer på omsorg og sundhedsfremme, fordi

- antallet af ældre over 80 år forventes at stige fra godt 4000 til godt 5000 i perioden fra 2022 til 2027
- andelen af borgere med mentale sundhedsudfordringer og svær overvægt er højere i Guldborgsund end i Region Sjælland

Læs mere i bilaget

DET GULDBORGSUNDSKE MINDSET

I arbejdet med de 7 strategiske temaer og med at løse den fælles kerneopgave er det vigtigt, at vi hele tiden forholder os til, hvordan og med udgangspunkt i hvilke værdier og tilgange, vi vil arbejde; det gælder for arbejdet i byrådet og i udvalgene såvel som for kommunens administration, på skoler og institutioner og driftsafdelinger.

Byrådet har med det guldborgsundske mindset peget på **4 tilgange**, som vil skærpe og fokusere vores arbejde og løsning af kerneopgaven.

A ÅBENHED, DIALOG OG PARTNERSKABER

Byrådet ønsker at fremme tilgængelighed og imødekommenhed over for borgerne, virksomheder og foreninger. Vi vil skabe tillidsfulde møder i øjenhøjde og i en tillidsfuld og gensidigt givende dialog.

Der skal være en åben tilgang til dialog og vi vil som kommune være klar og gearet til at deltage, når borgere, virksomheder og foreninger inviterer til samarbejde.

Vi vil udvikle partnerskaber med relevante aktører, så vi sammen kan udvikle de bedste løsninger på fælles opgaver.

B HELHEDSORIENTERET OG TVÆRGÅENDE TILGANG

Byrådet ønsker at styrke det tværgående politiske samarbejde, hvor vi, med et helhedsorienteret blik, arbejder på tværs af udvalg og forvaltningsområder.

Vi vil afdække alle vinkler og involvere på tværs af fagligheder, når vi løser vores opgaver, hvad enten de er af politisk eller administrativ karakter.

Det handler om, at vi sætter det rette hold, når vi løser vores opgaver. Vi har fokus på det hele menneske og på et helhedsorienteret syn på de familier, vi samarbejder med.

Vi vil fremme fælles, tværgående udvalgsmøder, så udvalgene kan blive klogere på hinandens arbejdsområder og snitflader og kan lære af hinandens erfaringer.

C FAGLIGT FUNDEREDE RETTIDIGE OG TIDLIGE INDSATSER

Tidlig og rettidig indsats er en central måde at arbejde på i det guldborgsundske mindset.

Vi lægger vægt på at være på forkant og udnytte gode muligheder og potentialer, når de opstår. Det handler også om et forebyggende fokus, så vi griber og håndterer udfordringerne hurtigst muligt.

Byrådet ønsker at fjerne unødvendige barrierer og procedurer for at sikre mulighed for og plads til frihed og smidige processer.

Vi har tillid til, at de ansatte, som er i daglig kontakt med borgerne, har den fornødne viden og faglighed til at træffe de rette beslutninger, handle hurtigt og gøre en positiv forskel.

Vi vil sikre, at der på tværs af hele organisationen og i alle led bliver bedre mulighed for at arbejde tværfagligt, handle hurtigt og gribe muligheder og udfordringer, så snart de opstår.

D UDNYT POTENTIALERNE

I Guldborgsund Kommune har vi meget at være stolte af og mange styrker og potentialer at bygge videre på.

Vi har den sociale kapital, unikke stedbundne kvaliteter og udefrakommende muligheder, som alle rummer potentialer, vi kan opdyrke og udnytte positivt.

Vi vil have et vedholdende fokus på at fokusere på potentialer og muligheder fremfor på problemer. Det betyder, at vi vil have fokus på at se, dele og synliggøre de mange succeser og gode fortællinger.

Vi vil også videreudvikle, udnytte og synliggøre alle herlighedsværdierne såsom vandet og kysterne, de unikke naturområder, vores lokale fødevarer, den stabile og loyale arbejdsstyrke, de mange frivillige og foreningslivet og meget andet.

Vi vil dyrke og videreudvikle vores talenter i daginstitutioner, skoler og fritidstilbud, hvad enten det handler om boglige, kreative eller sociale talenter.

PLANSTRATEGI OMSÆTTES TIL KOMMUNEPLAN 2023-2035

FOR AT INDARBEJDE DE 7 STRATEGISKE TEMAER OG NYE BESTEMMELSER I PLANLOVEN, KAN VI FORUDSE, AT VI I DEN KOMMENDE KOMMUNEPLAN VIL HAVE BEHOV FOR AT BEARBEJDE PLANLÆGNINGEN INDEN FOR DE EMNER, DER ER BESKREVET HERUNDER.

I OG MED, AT DER ARBEJDES INDEN FOR EN BRED VIFTE AF EMNER, VIL DEN KOMMENDE KOMMUNEPLAN-REVISION, REVIDERE HELE KOMMUNEPLANEN.

KOMMUNEPLAN

STRATEGISK ENERGIPLANLÆGNING

I forlængelse af det strategiske tema "Grøn Omstilling" og med Guldborgsund Kommunes deltagelse i DK2020 partnerskabet, skal det tages op til fornyet overvejelse, hvor og hvordan vi planlægger for energi-anlæg som f. eks solenergi-parker og vindmøller.

Kommuneplanprocessen skal også afklare, om der, i forlængelse af Teknik, Klima og Miljøudvalgets udvalgsstrategi, er mulighed for at pege på arealer særligt til biodiversitets- og naturformål. Dette ligger i naturlig forlængelse af Det Grønne Danmarkskort, som også skal udarbejdes med denne kommuneplan. Det grønne Danmarks kort skal understøtte, at der skabes sammenhænge mellem naturområder.

KLIMATILPASNING

Mens vi markerer 250 året for den store stormflod på Lolland Falster, er det igen meget aktuelt, hvor og hvordan vi skal arbejde med klimasikring og klimatilpasning af kommunens byer og landområder. Særligt i Nykøbing F., langs havnen og langs Tingsted å, er der behov for en planlægningsindsats. Men hele Guldborgsund bør også behandles som samlet område med henblik på klimasikring. Parallelt med kommuneplanen udarbejdes også en klimaplan. Der kan være elementer herfra, som skal indarbejdes i kommuneplanen.

PLANLÆGNING FOR SOMMERHUSE OG DESTINATION SYDFALSTER

Under temaet Bosætning og Turisme, er der behov for et fornyet blik på, hvordan Kommuneplanens sommerhusudlæg præcist kan benyttes, og hvordan vi faktisk ønsker dem udnyttet, set i forhold til forventninger til udviklingen inden for turisme og fremtidens behov.

Overblik over, planlægningen for de eksisterende sommerhusområdernes, og om deres karakter kan beskyttes og bevares via planlægning vil være relevant at arbejde med.

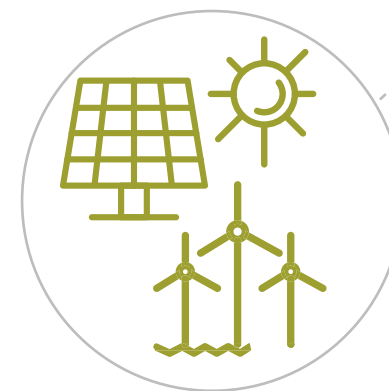
Destination Sydfalster er et andet tema inden for turismeudviklingen, som kan give behov for en yderligere planlægning af en stribe nedslagspunkter inden for sydfalsters geografi. Destinationsplanen for Sydfalster vil pege på de steder, der skal behandles. Stier, nye sommerhus udlæg til nye feriehusløsninger, og udnyttelsen af sydspidsen er eksempler.

ERHVERVSAREALER, UDVIDELSE AF AFKØRSEL 43, NØRRE ALSLEV OMRÅDET

For at være i stand til at tilbyde de arealer, der efterspørges af virksomheder, især i forbindelse med udviklingen af Femern korridoren, men også til nye typer anlæg, især nye grønne løsninger, skal vi, i forbindelse med udarbejdelsen af kommuneplanen, pege på nye udlæg af erhvervsarealer på Nordfalster.

PLANLÆGNING FOR LEVENDE BYMIDTER I NYKØBING F. OG SAKSKØBING

For især Saksøbing og Nykøbing vil det være et tema, hvordan planlægning kan understøtte, at byerne fortsat opleves attraktive og levende på trods af de udfordringer, som den traditionelle bymidte med udvalgsvarebutikker mødes af. Planlægningen skal understøtte en tilpasning af byernes fysiske rammer, og ikke stå i vejen for nye benyttelser. Erfaringer kan efterfølgende benyttes i kommunens øvrige centerbyer.

UDVIKLINGSPLANER FOR STUBBEKØBING OG SAKSKØBING

Der er fortsat behov for at arbejde med attraktionen af vore byer for, at skabe et grundlag for bosætning og arbejdspladser. For enkelte af kommunens centerbyer påtænkes det i denne planperiode at arbejde med strategiudvikling i form af helhedsplaner, for den enkelte by. F. eks. for Stubbekøbing, med fokus på "byen på vandet" og Sakskøbing, hvor der også er tale om planlægning for havneområdet og sammenhængen til bymidten

NYE BOLIGUDLÆG OG NYKØBING FALSTER HAVN

I og omkring Nykøbing F. er der behov for nye boliger for fortsat at understøtte en attraktiv by med tidsvarende bolig-tilbud. Emnet vil blive belyst med en boligpolitik, men der er også behov for at skabe forudsætningen for udviklingen af boliger med planlægning. Konkret skal der i kommuneplanen arbejdes med udlæg til boliger ved Ny Kirstinebjerg Nord for Nykøbing F.'s nuværende afgrænsning.

Ligeledes er der i helhedsplanen for Nykøbing F. Havn et stort antal boliger indtegnet. Disse boliger kræver en ændring af kommuneplanrammerne fra erhvervs-

havn til bolig. Realiseringen heraf er langsigtet, idet den største del af arealet først bliver ledigt til ny bebyggelse om ca. 12 år.

I forbindelse med kommuneplan-arbejdet kan der også ske en afdækning af mulighederne for nye boligudlæg i tilknytning til nogle af vores landsbyer – dette være i forbindelse med strategisk landsbyplanlægning. En anden tilgang til bosætning uden for byerne, er at skabe rammerne for en bæredygtig livstil og byggestil i vores landdistrikter. De planmæssige rammer og muligheder herfor undersøges i den kommende planproces.

Helhedsplanen for Nykøbing F. Havn skal i sin helhed indarbejdes i kommuneplanen. De nævnte boligudlæg skal indarbejdes, men også planens øvrige overordnede indhold. F. eks. offentlige arealer og pladser, parker, offentlige institutioner, trafik- parkerings- og mobilitetsløsninger - herunder særligt promenadeforbindelsen Nord-Syd langs havnen og gang- og cykelbroen over Guldborg Sund til Sundby.

Byfortætning i Nykøbing F.; Der er i Nykøbing en stribe muligheder for at arbejde med byfortætning, dels baseret på nogle konkrete arealer (Hammerlodden, Stubbekøbingvej, Skolegade mfl.); dels betragtet som et mere overordnet tema og bidrag til byudviklingen. Byfortætning bidrager både til en tæt og levende by, og reaktiverer arealer som er modne til nye anvendelser.

2023-2035

LOKAL AGENDA 21 STRATEGI

LOKAL AGENDA 21 STRATEGIEN ER EN STRATEGI FOR, HVORDAN GULDBORGSUND KOMMUNE VIL ARBEJDE FOR AT FREMME BÆREDYGTIGHED.

DET SIGER LOVEN:

I "Strategien skal for kommunalbestyrelsens vedkommende indeholde kommunalbestyrelsens politiske målsætninger for det fremtidige arbejde inden for følgende indsatsområder:

- 1) Mindskelse af miljøbelastningen,
- 2) Fremme af en bæredygtig byudvikling og byomdannelse,
- 3) Fremme af biologisk mangfoldighed,
- 4) Inddragelse af befolkningen og erhvervslivet i det lokale Agenda 21-arbejde og
- 5) Fremme af et samspil mellem beslutningerne vedrørende miljømæssige, trafikale, erhvervsmæssige, sociale, sundhedsmæssige, uddannelsesmæssige, kulturelle og økonomiske forhold."

Planloven, §33 a, stk. 3

Lokal Agenda 21 peger på, at globale udfordringer skal løses lokalt. Og med denne Lokal Agenda 21 strategi peger byrådet på, hvordan Guldborgsund Kommune medvirker og tager ansvar for at finde lokale løsninger på de globale bæredygtigheds udfordringer.

Vi bruger FN's 17 verdensmål og de 3 bæredygtighedsbundlinjer (social-, miljømæssig og økonomisk bæredygtighed) som bagtæppe og forståelsesramme for kommunens samlede arbejde, når vi skal se os selv

i det store – måske globale – perspektiv. Ligesom Verdensmålene afspejler stort set alle samfundsforhold, og derfor både social-, økonomisk- og miljømæssig bæredygtighed, peger denne strategi på Byrådets prioriteringer indenfor alle de dele af samfundet, som kommunen har indflydelse på. Byrådets strategi for de næste fire år peger derfor også ind i både social- og økonomisk- og miljømæssig bæredygtighed (eksempelvis ved fokus på børns trivsel, virksomhedernes rekruttering, og grøn omstilling.

INDDRAGELSE AF BORGERNE OG FREMME AF TVÆRGÅENDE OPGAVELØSNING

Byrådet tager med planstrategien fat i centrale elementer i en Lokal Agenda 21 strategi; vi har udpeget grøn omstilling som ét af de strategiske og tværgående temaer og vi har i *det Guldborgsundske Mindset* peget på, hvordan vi ønsker at arbejde mere med dialog og partnerskaber og med helhedsorienteret og tværgående samarbejder. Der er derfor en tæt sammenhæng mellem planstrategien og LA21 strategien. Byrådet i Guldborgsund Kommune tror på, at der er gevinster at hente ved at søge at se de tværgående sammenhænge, muligheder og udfordringer. Når vi tager udgangspunkt i et helhedsorienteret og tværgående blik på de opgaver, vi står overfor, er der bedre mulighed for at løfte nogle af de komplekse udfordringer, som typisk er blevet tabt mellem flere hænder eller har vist sig svære at løfte tidligere.

Derfor arbejder vi i planstrategien med tværgående pejlemærker som både handler om klima, erhverv, sociale forhold, sundhed og trivsel, uddannelse og økonomi. Kommunens fagudvalg, peger alle på, hvordan de hver især kan bidrage til at løse disse tværgående politiske målsætninger.

Byrådet har med det guldborgsundske mindset fastlagt, hvordan vi administrativt og politisk skal arbejde med at nå målsætningerne. En af de centrale tilgang er Åbenhed, Dialog og Partnerskaber, som er en tilgang, der kan styrke opgaveløsningen i kommunen – både generelt og i forhold til fremme af bæredygtighedsdagsordenen.

I regi af "Danmarks Vildeste Kommune" har Guldborgsund Kommune, ligesom resten af landets kommuner, arbejdet med at finde plads til naturen. "Vild med Vilje"-initiativet er et eksempel på, at kommunen, staden, borgerne, foreningerne arbejder sammen - med hver vores bedste kompetencer og bidrag om, at skabe

en mere mangfoldig natur med plads til levesteder. Det at lade "stå til" og give plads til det, der kommer, er en mental omvæltning; Lolland Falster har i generationer levet af den fede muld, og ikke mindst af at være dygtige til at dyrke effektivt landbrug. Vi skal søge balancerne og finde plads til begge dele og det gør vi bedst i fællesskab og i dialog.

Når vi som kommune ønsker at styrke dialog og partnerskaber, kan det ske på mange forskellige måder, herunder også digitalt. Det er derfor truffet beslutning om, at vi gør brug af den nye digitale platform "Citizen Lab", som kan styrke dialogen mellem kommunen og borgerne. Link til Citizen Lab [HER](#).

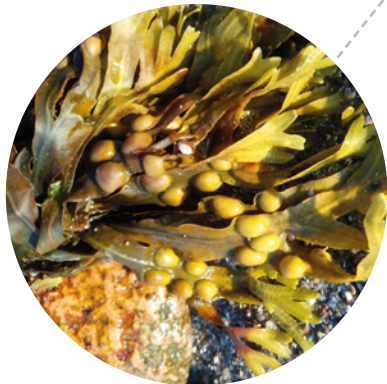
BYRÅDET TAGER ANSVAR FOR DEN GRØNNE OMSTILLING

Byrådet ønsker at tage ansvar for den grønne omstilling og har formuleret et strategisk tema om Grøn Omstilling for arbejdet i denne byrådsperiode. Hermed tager Byrådet ansvar for en bæredygtig udvikling og særligt et fokus på klimaindsatser ved CO₂ reduktioner.

I forhold til klimasikring og CO₂ reduktioner, har Guldborgsund Kommune taget et stort skridt, ved at blive en del af DK2020-partnerskabet. Målet med DK2020-partnerskabet er, at vi skal udvikle en klimahandlingsplan, der viser vejen til Guldborgsund Kommune bliver CO₂-neutrale i hele kommunens geografi senest i 2050. Hermed er byrådet både tydeligere og mere ambitiøse i vores målsætninger for CO₂ reduktion som en klimaindsats.

Som kommune har vi flere roller i den grønne omstilling. Vi har både rollen som virksomhed, myndighed, selskabsejer og facilitator. Det er særligt i rollen som facilitator, at vi i samarbejde med borgere og virksomheder kan opnå det størst mulige reduktionspotentiale.

FÆLLES OM OPGAVEN, OG TVÆRGÅENDE OPGAVELØSNING

Hvis det skal lykkes at gøre Guldborgsund CO₂-neutral senest i 2050 kræver det, at alle borgere og virksomheder er med til at løfte opgaven. Byrådet ønsker at skabe et fælleskab om opgaven og at skabe fælles handling. Vi ønsker at arbejde tværfagligt, i tætte samarbejder og partnerskaber med de relevante aktører - og med en så tidlig indsats som muligt.

Invitationen til dialog og partnerskaber gælder for alle. Dog er de aktører, der repræsenterer det største potentiale for reduktioner af udledning af CO₂, særligt relevante. De største udledere er landbruget, transportsektoren og energisektoren. Men det er også for- eninger med bæredygtighedspotentiale, det kan være dagtilbud, skoler, uddannelsesinstitutioner, i forhold til at skabe grøn-dannelse og uddanne vores børn og unge inden for bæredygtige teknologier og løsninger. Det er fødevarereproducenter, husholdningerne, dem der pendler, byggebranchen osv., for de bæredygtige valg og udviklingsmuligheder findes i alle sammenhænge. Det er også derfor, at vi alle har mulighed for at bidrage og for at være en del af løsningen.

DET BIOØKONOMISKE GULD OG GRØNNE LANDDISTRIKTER

Med Bioøkonomisk Vækstcenter søger Guldborgsund

at skabe lokal og bæredygtig vækst og arbejdspladser med udgangspunkt i den grønne omstilling. Og det sker i et omfattende tværgående og tværsektorielt samarbejde og partnerskaber.

I et tæt samarbejde med virksomheder, uddannelsesinstitutioner, forskere og borgere, har Bioøkonomisk vækstcenter sammen med uddannelses- og videnaktører, Business Lolland-Falster, virksomheder og en lang række andre relevante parter skabt fundamentet for at gøre hele Guldborgsund geografien til en stort test- og udstillingshub for grøn omstilling. Virksomheder, uddannelser og borgere har indledt samarbejder om at skabe de nye fornybare og cirkulære værdikæder, som leverer både fødevarer og forbrugsprodukter til fremtidens samfund. Produkterne skal baseres på genbrug og biomasse, og fornybare energier. Klimavenlige valg i hverdagen handler om, at vi skal bruge det danske jordbrugs potentiale til både fødevarer og til bæredygtige materialer til byggeri, tekstil, rengøringsmidler, finkemikalier m.m., som vi i dag får fra fossile ressourcer.

GRØN OMSTILLING ER MEGET MERE END CO₂ REDUKTION

Grøn omstilling rummer nye muligheder for, at landdistrikterne kan blive økonomisk selvkværende; eksempelvis som leverandører af både fødevarer og de livsfor-nødenheder, der i dag hviler på et stort fossilt forbrug, men som i fremtiden kan dyrkes og forarbejdes bl.a. i Guldborgsund Kommune i stedet for Fjernøsten. En del af denne logik er, at den enkelte afgrøde udnyttes i mange flere forskellige værdikæder – helt ned til sidste fiber, eller kemiske komponent. Korn er f.eks. ikke længere bare korn, men rummer potentiale for højere værdi, større udnyttelsesgrad og flere arbejdspladser, baseret på det samme areal og afgrøde.

Biodiversiteten, den miljømæssige bæredygtighed, og den sociale bæredygtighed er vægtet lige så højt som

den økonomiske bæredygtighed i arbejdet med de nye løsninger. Derfor er den sociale rummelighed på arbejdsmarkedet også et vigtigt fokus. Nye processer og opgaver, f.eks. med selektiv nedrivning og produktion af biobaserede byggematerialer giver nye muligheder for at inkludere en social- og beskæftigelses dagsorden i den grønne omstilling. Ligeledes arbejdes der med udvikling af dykningsmetoder og produktioner der tilgodeser biodiversitet eller er mindre pladskrævende. Således arbejdes der på alle 3 bæredygtighedsbundlinjer på samme tid.

- Læs mere om DK2020 partnerskabet ([link indsættes](#))
- Læs mere om processen med klimaplanen [HER](#)
- Link til Bioøkonomisk Vækstcenter Guldborgsund [HER](#)

BÆREDYGTIGT BYGGERI OG BYUDVIKLING

Guldborgsund Kommune har gennem længere tid arbejdet med at vælge bæredygtige løsninger, når det har været muligt. Byggeriet af en svanemærket skole og daginstitution og beslutningen om, at alle institutioner fremover er svanemærkede, er et eksempel på at Guldborgsund Kommune søger at løfte barren for nye byggerier og i byudviklingen. Vi kan som bygherre på kommunens egne institutioner vise, at løsninger til at realisere et bæredygtigt byggeri er tilstede i nutiden og at bæredygtigt byggeri faktisk kan lade sig gøre - også for andre bygherrer.

Byudvikling kan også understøtte den biologiske mangfoldighed. I udviklingen på Nykøbing F. Havn, viser helhedsplanen, hvordan der kan arbejdes med at skabe bynatur, hvor det at skabe levesteder for planter, dyr og insekter, netop også skaber gode levesteder for mennesket i byen.

Læs mere i [Helhedsplanen](#)
Link til [Sundskolen](#)

KOMMUNEPLANTILLÆG OG LOKALPLANER

FØLGENDE KOMMUNEPLANTILLÆG OG LOKALPLANER ER VEDTAGET SIDEN SIDSTE KOMMUNEPLANS GODKENDELSE:

Plannavn	Plantype	Status	Dato
Kommuneplantillæg 4	Kommuneplantillæg	Vedtaget	7. oktober 2020
Kommuneplantillæg 3	Kommuneplantillæg	Vedtaget	4. februar 2021
Kommuneplantillæg 8	Kommuneplantillæg	Vedtaget	15. juni 2021
Kommuneplantillæg 6	Kommuneplantillæg	Vedtaget	22. juli 2021
Solcellepark ved Radsted	Kommuneplantillæg	Vedtaget	19. august 2021
Tillæg nr. 2 til Kommuneplan 2019-2031	Kommuneplantillæg	Vedtaget	23. september 2021
Tillæg nr 1 - Tilbageførsel til landzone for matr. nr. 7a, Horreby By, Horreby	Kommuneplantillæg	Vedtaget	16. januar 2020
Solcellepark ved Grænge -			
Kommuneplantillæg nr. 10	Kommuneplantillæg	Vedtaget	2. december 2021
Etageboliger ved Gaabensevej 1 i Nykøbing F.	Kommuneplantillæg	Vedtaget	22. april 2022

Plannr.	Navn	Plantype	Status	Dato
212061	Sportshal ved Katedralskolen	Lokalplan	Vedtaget	15. marts 2022
206	Solcellepark ved Grænge	Lokalplan	Vedtaget	2. december 2021
195	Nykøbing F. Hallerne	Lokalplan	Vedtaget	21. oktober 2021
196	Døllefjelde Maskinstation	Lokalplan	Vedtaget	23. september 2021
205	Solcellepark ved Radsted	Lokalplan	Vedtaget	19. august 2021
202	Schillers kvarteret	Lokalplan	Vedtaget	22. juli 2021
197	Vennerslund Energipark	Lokalplan	Vedtaget	4. februar 2021
200	Business Park Falster	Lokalplan	Vedtaget	10. december 2020
182	Guldborgsundcenteret	Lokalplan	Vedtaget	7. oktober 2020
183	H. P. Jensensgade	Lokalplan	Vedtaget	10. juli 2020
193	Lokalplan 193 Ny skole i Sundby	Lokalplan	Vedtaget	21. april 2020
192	Solcelleanlæg i Væggerløse	Lokalplan	Vedtaget	26. marts 2020
194	Tæt-lav boliger i Rørbæk Huse, Saksøbing	Lokalplan	Vedtaget	14. marts 2020

GULDBORGSUND

GULDBORGSUND KOMMUNE
CENTER FOR POLITIK & PERSONALE
PARKVEJ 37
4800 NYKØBING FALSTER
TLF. 5473 1000
WWW.GULDBORGSUND.DK